

ZUID-AZIË

Azië is het grootste en dichtst bevolkte continent en is van groot geostrategisch belang voor de EU. De EU werkt aan nauwere banden met de landen van Zuid-Azië. India is nu een strategische partner van de EU. De EU heeft veiligheidsbelangen in de regio, zoals het conflict in Kasjmir en Afghanistan. De EU is een sterke economische speler en belangrijke donor van ontwikkelingssteun en hulp, en richt zich op het stimuleren van institutionele opbouw, democratie, goed bestuur en mensenrechten.

Deze infopagina bevat een omschrijving van de regio Zuid-Azië. Zie ook de infopagina's over Oost-Azië ([6.6.8](#)) en Zuidoost-Azië ([6.6.9](#)).

RECHTSGRONDSLAG

- Titel V (extern optreden van de EU) van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU);
- de artikelen 206-207 (handel) en 216-219 (internationale overeenkomsten) van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU);
- partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten (PSO's) (bilaterale betrekkingen).

ZUID-AZIË

De EU is voorstander van regionale integratie en steunt de Zuid-Aziatische Associatie voor Regionale Samenwerking (SAARC). De lidstaten van de SAARC zijn Afghanistan, Bangladesh, Bhutan, India, de Malediven, Nepal, Pakistan en Sri Lanka. De EU, China, Iran, Japan, Zuid-Korea, Mauritius, Myanmar/Birma en de VS hebben bij de SAARC de status van waarnemer. De EU is de belangrijkste handelspartner van de SAARC. De handel tussen de EU en de SAARC bedraagt 112 miljard EUR (2016); de EU is goed voor 15 % van de algehele mondiale handel van de SAARC en 22 % van de uitvoermarkt (2015).

De ontwikkelingssamenwerking van de EU met de Zuid-Aziatische landen omvat financiële en technische hulp, alsmede economische samenwerking. Prioriteiten zijn onder meer regionale stabiliteit, armoedebestrijding, mensenrechten, duurzame ontwikkeling, goed bestuur en arbeidsrechten. De samenwerking tussen de EU en de SAARC is bedoeld om de harmonisatie van normen te stimuleren, de handel te bevorderen en bewustzijn te creëren ten aanzien van de voordelen van regionale samenwerking.

A. India

In 2004 heeft de EU haar betrekkingen met India, de snelst groeiende economie ter wereld, uitgebreid tot een strategisch partnerschap dat politieke, handels- en economische samenwerking omvat. In 2016 werd tijdens de dertiende top EU-India een gemeenschappelijk plan vastgesteld, de Actieagenda EU-India 2020, waarmee het partnerschap de komende vijf jaar zou worden versterkt. De EU is de belangrijkste handelspartner van India, goed voor 13,5 % van de totale handel in goederen. Het totale handelsvolume, met inbegrip van diensten, bedroeg

in 2015 meer dan 100 miljard EUR en ligt op 275 miljoen per dag. De onderlinge handel in goederen tussen de EU en India werd in 2016 geraamd op meer dan 77 miljard EUR, met een zwaar overschot van 1,5 miljard EUR in het voordeel van India. De EU is tevens een van de belangrijkste investeringsbronnen van India, met 51 miljard EUR aan uitgaande investeringen en 16 miljard EUR aan ingaande investeringen in 2015. India geniet momenteel unilaterale preferentiële tarieven onder het stelsel van algemene preferenties (SAP) van de EU.

De EU is een belangrijke donor van ontwikkelingshulp aan India via thematische en regionale samenwerking. Deze samenwerking dekt een brede waaier aan onderwerpen af, maar is op strategisch niveau gericht op zakelijke kansen, energiezekerheid, onderzoek en innovatie, hoger onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden.

Ondanks de opmerkelijke economische groei van het land leeft bijna 30 % van de Indiase bevolking in armoede. In resoluties van het EP zijn mensenrechtenkwesies aangekaart, met name het geweld tegen vrouwen en kinderen, en het probleem van de kinderarbeid.

B. Sri Lanka

Het einde van de 26-jarige oorlog tussen de regering en de Tamils in 2009 betekende het begin van sterke economische groei. Door de verrassende overwinning van Maithripala Sirisena bij de presidentsverkiezingen van januari 2015 kwam een decennium waarin president Rajapaksa aan de macht was tot een einde en werd de samenwerking met de EU verbeterd.

Het huidig juridische kader voor de betrekkingen is gebaseerd op de in 1995 ondertekende samenwerkingsovereenkomst. Op 19 mei 2017 verleende de EU Sri Lanka opnieuw SAP +-handelspreferenties, onder voorwaarde dat het land vooruitgang zou boeken op het gebied van mensenrechten en arbeidsrechten. Deze preferenties werden eerder door de EU ingetrokken, omdat de voorgaande regering ernstig tekortschoot in de uitvoering van de mensenrechtenverdragen van de VN.

Op 27 april 2017 stemde het Europees Parlement tegen een resolutie voor het weigeren van SAP +-handelspreferenties aan Sri Lanka. De EU is de grootste uitvoermarkt en de op één na grootste handelspartner van Sri Lanka. De onderlinge handel in goederen tussen de EU en Sri Lanka werd voor 2016 geraamd op 4 miljard EUR. De EU-steun aan Sri Lanka voor de periode 2014-2020 bedraagt 760 miljoen EUR en is voornamelijk gericht op plattelandsontwikkeling. Sri Lanka heeft verdere vooruitgang geboekt met de hervorming van zijn bestuursstelsel inzake visserij en het land is in april 2016 met zijn wettelijk kader voor de bestrijding van illegale, niet-aangegeven en niet-gereguleerde visserij (IOO-visserij) zijn internationale verplichtingen nagekomen.

C. Pakistan

De betrekkingen tussen de EU en Pakistan zijn verankerd in de samenwerkingsovereenkomst van 2004. Het vijfjarig inzetplan EU-Pakistan van 2012 biedt een kader voor de opwaardering van de bilaterale politieke betrekkingen. In het kader van de strategische dialoog tussen de EU en Pakistan wordt momenteel gewerkt aan een nieuw en verbeterd strategisch inzetplan EU-Pakistan dat tegen medio 2017 zou moeten worden afgewerkt en later zal worden vernieuwd, al naargelang de vooruitgang die wordt geboekt in domeinen zoals mensenrechten, democratie, de rechtstaat en goed bestuur.

De politieke stabiliteit in Pakistan, een nucleaire macht, zal afhankelijk zijn van de machtsverdeling tussen het burgerlijk bestuur, het leger en de rechterlijke macht, evenals van de hervormingen van eerste minister Nawaz Sharif die zijn bedoeld om de rechtstaat en goed bestuur te versterken, en van de economische hervormingen en privatiseringsprogramma's.

Sinds 2016 hebben onthullingen in verband met de familie Sharif uit de „Panama Papers” de regering verzwakt.

De veiligheidssituatie is een bron van instabiliteit en het Pakistaanse leger is nog steeds betrokken bij de politiek van het land, met name als het gaat om veiligheid, defensie en buitenlands beleid, en beschikt over een breed mandaat op het gebied van terrorismebestrijding.

Er zijn EP-resoluties gewijd aan de belangrijkste mensenrechtenkwesties: de opschorting van het moratorium op de doodstraf, de gevolgen van de wet tegen godslastering, de situatie van etnische en religieuze minderheden en het oprichten van speciale militaire rechtbanken voor de berechting van van terrorisme beschuldigde burgers.

Pakistan profiteert tevens in grote mate van de unilaterale handelspreferenties van de EU onder het SAP+-onderdeel van het stelsel van algemene preferenties (SAP). De EU is één van de grootste handelspartners van Pakistan, met een handelsverkeer dat in 2016 goed was voor 11,6 miljard EUR, waarbij de EU de bestemming was van 20 % van de totale uitvoer uit Pakistan. Pakistan heeft een overschot van 1 miljard EUR op de handelsbalans met de EU. De EU is een belangrijke donor van ontwikkelingssteun en humanitaire hulp voor Pakistan. De financiering in het kader van het instrument voor ontwikkelingssamenwerking bedraagt 653 miljoen EUR voor de periode 2014-2020 en is gericht op plattelandsontwikkeling, onderwijs, goed bestuur, mensenrechten en de rechtstaat.

D. Afghanistan

In september 2014 voltooide Afghanistan zijn eerste democratische overgang met de eedaflegging van Ashraf Ghani als president. De uitslag van de presidentsverkiezingen veroorzaakte een ernstige institutionele crisis en de politieke rivaal van de president, Abdullah, werd tot "regeringsleider" benoemd. Door de langdurige onderhandelingen werd de formatie van een volledige regering uitgesteld. De Internationale strijdmacht voor bijstand aan de veiligheid (ISAF) trok zich in december 2014 terug, maar zo'n 13 000 Amerikaanse en NAVO-troepen bleven nog achter. De Taliban, en meer recentelijk de Islamitische Staat (IS), vormen een ernstige bedreiging voor de veiligheid. Het risico bestaat dat Afghanistan een "mislukte staat" wordt. Een versterking van de regionale samenwerking zou een belangrijke motor van nationale en regionale stabiliteit zijn.

Na de val van het Talibanregime in 2001 heeft de EU een delegatie geopend in Kabul. De ambassadeur van de EU is tevens de speciale vertegenwoordiger van de EU. Het huidige partnerschap is gebaseerd op de gezamenlijke politieke verklaring van 2005 en de EU-strategie voor Afghanistan van 2014. De Raad heeft in zijn conclusies over Afghanistan van 18 juli 2016 zijn goedkeuring gehecht aan een aanvulling op het verslag „EU-strategie in Afghanistan 2014-2016”. Uit de tweede dialoog tussen Afghanistan en de EU over de mensenrechten die op 1 juni 2016 in Kabul is gehouden, is andermaal de onverminderde inzet van de Afghaanse regering gebleken om de mensenrechtensituatie te verbeteren. Afghanistan is de grootste begunstigde van ontwikkelingsfinanciering van de EU. In de huidige EU-begroting wordt 1,4 miljard EUR aan Afghanistan toegewezen voor de periode 2014-2020, met name bedoeld voor de landbouw, plattelandsontwikkeling, gezondheid, de rechtstaat, politiediensten, democratisering en verantwoordingsplicht. Circa 20 % van de middelen wordt gereserveerd voor "financiële prikkels" op het gebied van hervormingen.

Het EP is een groot voorstander van de samenwerkingsovereenkomst inzake partnerschap en ontwikkeling tussen de EU en Afghanistan. In zijn resolutie van juni 2013 drong het Parlement erop aan dat deze overeenkomst zo snel mogelijk zou worden afgerond. De overeenkomst is op 18 februari 2017 ondertekend.

De op 5 oktober 2016 door de EU georganiseerde ministerconferentie over Afghanistan in Brussel was een succes. Er kwamen 75 landen en 26 internationale organisaties bijeen die de hervormingsplannen van de Afghaanse regering onderschreven en 13,6 miljard EUR toezegden. De EU en haar lidstaten zegden 5 miljoen EUR toe.

In november 2015 toonde het Parlement zich zeer bezorgd over het toenemende aantal opstanden en de acties van de Taliban tegenover minderheden zoals de Shia-Hazaren. Afghaanse staatsburgers vormden de op één na grootste groep vluchtelingen die de EU binnenkwamen tijdens de „grote golf” van 2015-2016. De EU biedt ook steun aan de vele mensen die sinds 2016 naar Afghanistan terugkeren uit Pakistan en Iran. De in 2007 opgezette missie van de EU ter ondersteuning van de opbouw van een Afghaanse civiele politie (EUPOL) werd eind 2016 afgesloten.

In 2015 was de EU de op drie na grootste handelspartner van Afghanistan, na Pakistan, India en de Verenigde Staten. Afghanistan maakt deel uit van de handelsregeling „alles behalve wapens” van de EU.

[Jorge Soutullo / Anna Saarela / Fernando Garcés de los Fayos](#)
06/2017